EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 3: Gender, Family, and Social Structures, 2006, Wesleyan University, Middletown, CT

The Role of Marriage and Marital Sexuality in Lurianic Kabbalah

Lawrence Fine, Mount Holyoke College, USA

ABSTRACT: The presentation situates the development of Lurianic Kabbalah in its context of sixteenth-century Safed. Focusing on two texts by Hayyim Vital, Lawrence Fine discusses sexuality and marital relations in Lurianic Kabbalah and among the Kabbalists themselves.

This presentation is for the following text(s):

- Reasons for the Commandments concerning “Be Fruitful and Multiply”
- The Gate of [Contemplative] Intentions, Concerning Sabbath Eve

Lawrence Fine

Mount Holyoke College, USA
Duration: 56:32

Copyright © 2012 Early Modern Workshop

EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 3: Gender, Family, and Social Structures, 2006, Wesleyan University, Middletown, CT

Reasons for the Commandments concerning "Be Fruitful and Multiply"

Ta'amei ha-Mitsvot, Parashat Bereshit

Hayyim Vital, 1570s

Translated by Lawrence Fine, Mount Holyoke College, USA

We have explained the significance of the precept of procreation in The Gate of Metempsychosis, chapter one, namely, to purify the 288 sparks that dwell within the hard shell, and to return them to the realm of holiness. In this connection, at the moment of marital relations, the father and mother—from their respective 'spirits'--provide two 'coverings' for the soul [about to be conceived]. For the soul that is born derives from Hesed and Gevurah of Ze'ir Anpin on high, and the garment deriving from its father and mother assist the soul in performing the precepts. This is because the new child is unable to do so on its own owing to it being young. This is particularly true if it is a reincarnated soul, for its sins prevent it from performing the precepts, and it is in [special] need of help to support it by means of this [protective] garment. And the same is the case [even] if it is a "new soul", one which is unaccustomed to being in this world, for the assistance provided entails more. Even the divine abundance that descends from heaven does so by means of the garment. And this is the significance of the partnership of a man and his wife in relationship to a newborn child. Thus, you will understand why the Torah is so insistent that a man sanctify himself during marital relations, as is known. For if he hallows himself, he will draw down upon this new soul a holy garment, by means of which he [the child] will merit the ability to serve God. And even if it happens to possess a superior soul, it nevertheless needs the sanctity of its father and mother during sexual relations in order to endow it with an exalted garment, and so that this garment will not be a cause for the new individual to sin by way of the evil inclination. We find that if he does sin, the father is responsible.

The Zohar (Parashat Emor) forbids marital relations at the beginning of the night. The reason, as you know, is that this is the time of the union between [the divine qualities of] Jacob and Leah, the least superior of all the forms of [supernal] union. And this is the

reason why the forces of rigor prevail at this time. However, from midnight forward, it is a time of union between Israel and Leah (in her aspect of Rachel). This is Israel in its full stature (i.e. its fullest maturation), on account of which relations are permitted to ordinary individuals. But for talmidei hachamim (i.e., kabbalists), relations are permitted only on the Sabbath eve, following midnight, for this is the time of union between Israel and Rachel, as is the case during weekday mornings. However, Sabbath eve prior to midnight is similar to a weekday night after midnight, corresponding to Israel with Leah in her aspect of Rachel. Despite this, it is preferable to a weekday night following midnight. On the night of the New Moon, as well, after midnight, or on the night of a Festival after midnight, the forces of rigor are similar to the Sabbath after midnight (i.e. quiescent). Even though relations during these occasions are not exactly the same as Sabbath eve, still talmidei hakhamim are permitted relations.

On the night of ritual immersion [by his wife], my teacher, may his memory be for an eternal blessing, would remain awake until the midnight hour studying Torah, following which he would have marital relations. After doing so, he would recite the Shema. He would practice in this manner so as to avoid improper thoughts whatsoever, and possibly, God forbid, experience an involunatary seminal emission. . . .

And [further] with respect to the marital obligation, he taught that a man must fulfill this obligation [even] while his wife is pregnant, as well as while she is nursing. The reason for this is that there is a type of union above which is continuous, and which takes place even during pregnancy and nursing. This [type of relations] is to sustain the world, for it is a continual union. And with respect to the winter, I asked him if I may abstain from the marital obligation during these times because of the cold, and thus I would not have to engage in ritual immersion. He responded that it would be permitted if my wife gave permission, and did not insist otherwise. Then, certainly, he is free [from his obligation]. Still, despite this, it is preferable to have relations. And I heard from neighbors of his who knew him, that he [himself] did not fulfill the marital obligation during these periods.

Copyright © 2012 Early Modern Workshop

EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 3: Gender, Family, and Social Structures, 2006, Wesleyan University, Middletown, CT

טעמי המצות, פרשת בראשית: מצות פריה ורביה
Ta'amei ha-Mitsvot, Parashat Bereshit
Hayyim Vital, 1570s

Prepared by Lawrence Fine, Mount Holyoke College, USA

מצות פריה ורביה נתבאר אצלינו בשער הגלגולים פרק א' לברר הרפ"ח ניצוצין שבתוך הקליפת נוגה ולהזחיר אל הקדושה והנה האב ואם נותנים מצד רוחם בשעת הזיווג ב' כסוים לנשמות א' מן האב וא' מן האדם כי הנשמה שיהי' הולד הוא מחו"ג דזו"ן עילאין והלבוש מאביו ואמו ולבוש זה מסייעו לעשות מצות כי הוא אינו יכול לעשותם שהוא קטן ובפרט אם הוא מגולגל כי אין עונותיו מניחים לעשות מצות וצריך סעד לתומכו בזה הלבוש וכן אם הנשמה חדשה היא ולא הורגלה להיות בעולם הזה באופן כי המסייעו אינו רק זה הלבוש ואפילו השפע שנותנין מן השמים הוא ע"י הלבוש וזהו ענין שותפות האדם עם אשתו בולד, ובזה תבין כמה החמירה התורה אל האדם לקדש את עצמו בשעת תשמיש כנודע שאם יקדש האדם א"ע ימשיך בנשמה ההיא לבוש קדוש שע"י זה יזכה לעבוד את ה' ואע"פ שהיא נשמה גדולה צריכה אל קידוש אביו ואמו בשעת תשמיש להמציא לו לבוש מעולה ולא יהיה לבוש זה

סיבה לחטא דוגמת יצה"ר נמצא שאם יחטא הבן העונות נחשבים אל האב:

בענין הזיווג בתחלת הלילה נאסר בזוהר פ' אמור והטעם מה שידעת כי אז הוא זווג יעקב ולאה שהוא זיווג התחתון מכל הזיווגים וזהו הטעם שאז תגבורת הדינין אך מחצות ואילך הוא ישראל ולאה בבחינת רחל שהוא כשיעור קומת ישראל כולו והוא יותר מבוסם לכן לע"ה מותר. אך ת"ח אין לו רשות רק בל"ל שבת אחר חצות כי אז הוא זיווג ישראל עם רחל כמו בשחרית דחול, האמנם ליל שבת קודם חצות הוא כמו ליל חול אחר חצות שהוא ישראל עם לאה בבחינת רחל אך עכ"ז הוא יותר מבוסם משל חול אחר חצות. גם בליל ר"ח אחר חצות או ליל יו"ט אחר חצות דינם כמו בשבת אחר חצות אע"פ שאין זיווגם כליל שבת עכ"ז ת"ח מותר לשמש אז

מטתו:

בליל טבילה היה נוהג מורי זלה"ה להיות נעור עד חצות הלילה ועוסק בתורה ואח"כ משמש מטתו וקורא ק"ש וכל זה כדי שלא יבא

לידי הרהור כלל ואולי ח"ו יבא לידי קרי:

בענין המשמש מטתו לאור הנר שארז"ל דהווין ליה בנים נכפין ל"מ בשעת הולדת הולד אלא אפי' אחר עיבור אשתו עכ"ז הווין לו בנים נכפין גם היה אומר כי לא סגי במחיצה שיראה אור הנר בתוכה אבל צריך שתהיה מחיצה גמורה שאין שם אור הנר כלל ועיקר ניכר בבית לגמרי ואם לא יעשה כך לא ימלט מלהיות בניו נכפין עכ"פ אותם שאירע להם

דבר זה אפילו בזקנותם תבא להם אם לא בא בבחרותם ואמר שרוב קטנים מתים בנכפים בעון זה. וחכם א' בזמננו נענש בגילגול שעיר עזים בעון זה בימי מורי זללה"ה לפי שגרם מיתה נכפית לבניו וז"ס באר "חפרוה "שרים "כרוה ר"ת חשך בכריית הבאר ואסור להיות לאור הנר כדי להמשיך

ממעלה אור בבאר הזה:

ובענין העונה אמר כי אדם צריך לקיים מצות עונה בימי עיבורה ובימי יניקת הולד כי יש זיווג למעלה תדיר אפי' בעיבור ויניק' העליונים לצורך קיום העולם כי הוא זיווג תדיר. ולענין ימי החורף שאלתי אותו אם אמלט עצמי ואפטר מן העונה להיות זמן קור כדי שלא אצטרך לטבול גם להיותה בימי עיבור ויניקה והשיב לי כי אם גם האשה מוחלת ואינה מקפדת בודאי אז הוא פטור אך עכ"ז טוב

לקיימה. ואני שמעתי משכנים שלו שיודעים בו שלא היה מקיים מצות עונה בזמנים הנ"ל:

Publisher: Eshel, Tel Aviv, 1961

Copyright © 2012 Early Modern Workshop

EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 3: Gender, Family, and Social Structures, 2006, Wesleyan University, Middletown, CT

The Gate of [Contemplative] Intentions, Concerning Sabbath Eve

Sha`ar ha-Kavannot

Hayyim Vital, 1570s

Translated by Lawrence Fine, Mount Holyoke College, USA

Afterwards [i.e., after the Evening service in the synagogue], return to your home, and upon entering the house sing out with great joy: "Sabbath peace!" For [at this moment] he may be compared to a bridegroom who greets his bride with tremendous happiness and warmth. If your mother is still living, go and kiss her hands. The esoteric significance of this is that in a similar manner Ze'ir Anpin kisses the hands of his mother each Sabbath night. . . . The order is that the younger kisses the hand of the older. This is because the younger seeks a blessing from the one who is older and must thus stimulate the sweet favor of the elder who then blesses the younger.

. . . After this stand at the table that is set in front of you, standing in the place where you will sit, and recite in a whisper: "This is the meal of the Holy Apple Orchard".

. . . Following this, take in your hands two bundles of myrtle, as the Sages taught (Tractate Shabbat, chapter two) concerning an old man holding two bundles of myrtle (on Sabbath eve before sunset). Rabbi Shimon bar Yochai and his son Rabbi Eleazar saw him when they emerged from their cave, and remarked: 'See how precious are the commandments to Israel'. Hold them between your two hands, right and left, and grasp them together [so that they are as one bundle] and recite the blessing "He Who creates fragrant trees".

. . . The two bundles signify Zeir [Anpin] and Nuqba [de-Zeir], on account of which, after you smell them, immediately utter "remember and observe [the Sabbath, proclaimed by God] in a single command". This alludes to the mystery of Zeir and Nuqba, which are united, as expressed in the words "remember" and "observe" as taught in tractate Shabbat

EARLY MODERN WORKSHOP: Jewish History Resources

Volume 3: Gender, Family, and Social Structures, 2006, Wesleyan University, Middletown, CT

שער הכוונות
Sha`ar ha-Kavannot
Hayyim Vital, 1570s

Prepared by Lawrence Fine, Mount Holyoke College, USA

אח"כ תלך לביתך ובכניסתך לבית תאמר בקו"ר ובשמחה יתירה שבת שלום כי הוא כחתן המקבל את הכלה בשמחה גדולה ובסבר פנים יפות ואם אמך קיימת בחיים חיותה תלך ותנשוק ידיה והרמז בזה הוא כי כן ז"א נושק ידי אמו בכל ליל שבת. וסוד הענין הוא כי הנה בימי החול אין לז"א רק בחי' מוחין פנימים מבחי' נה"י דתבו' והם סוד צ' דצלם דתבונה אבל עתה בלילי שבת נכנסין בז"א בחי' המו' המקיפין שהם סוד ל' דצלם דתבו' שהם בחי' ג' אמצעיו' חג"ת דילה אשר הם ב' הזרועות והידים שלה והוא עולה עתה עד שם ונושק אותם. והואיל ואתא לידן נבאר ענין הנשיקה שנוהגים לנשק ע"ג הידים מה ענין זה. דע כי הגבו' הם הנקרא מנצפ"ך והם עומדי' ביסוד של הנקבה. ואמנם שורש מציאותם הא' הוא בה' אצבען יד שמאלי' כי ה' אצבעות יד ימין הם חסדים ושורש כל הגבורות האלו הוא למעלה בה' מוצאות הפה והם חיך ולשון וגרון ושפה ושינים שבהם כ"ב אותיו' אחע"ה בומ"ף כו' והנה ג' חלוקו' שבהם הם ד' אותיו' והם אחע"ה בומ"ף גיכ"ק וב' חלוקו' שבהם הם ה' אותיו' והם דטלנ"ת זשסר"ץ והם סוד ה' חסדים וה"ג וכאשר האדם נושק בפיו ע"ג אצבעו' היד גורם להשפיע ולהאיר משרש' אשר שם בפה אל הה' אצבעו'. ואמנם סדר הנשיקה הוא שהקטן נושק יד הגדול והכוונה היא כיון שהקטן בא להתברך מן הגדול לכן צריך שבתחי' יגרום הקטן ביסום ומיתוק גבו' הגדול הזה ע"י הנשיקה כנז' ועי"כ מתעורר אח"ך הרחמים של הגדול המברך את הקטן. ונבאר ענין נשיקה מה ענינה למעלה כי הנה בזמן הגלות שאין הזווג שלם אז אין ז"א יכול להזדווג עם נוק' בבחי' היסוד שבה אשר שם מקום דמנצפך ה' גבו' שלה אמנם הוא נחית מדרגה דילי' לתתא ונושק ידי המלכות להמתיק את הגבו' אשר בה' אצבעותיה ובאמצעיו' ידים אלו מזדווג עמה ומשם היא מעלת לו מ"נ אשר הוא צריך אליהם בסוד אור החוזר אבל בהיות

המלכות למעלה בבינה בסוד ד' על ו' כנודע אז היא יורדת ונושקת את ידו ע"ד הנז':

אח"כ תעמוד מעומד בשלחן המסודר לפניך ותעמוד במקומך אשר תשב בו ואמור בפיך דא היא סעודת' דחקל תפוחין קדישין. והענין הוא במש"ל כי בקבלת שבת בשדה שקבל' הארת הנה"י דז"א במוחין דילה אז נקר' חק"ל ואח"ך בויכולו הב' שאחר העמידה קבלה הארת ג' אמצעיו' חג"ת דז"א בג' מוחין שלה ואז נקר' חקל תפוחין בסוד ג' אבות הנקר' תפוחין כנ"ל. ועתה בענין הקידוש הזה בויכולו הג' הנה היא מקבלת הארה בג' מוחין שלה גם מג"ר חב"ד דז"א ולכן עתה נקר' באמת חקל תפוחין קדישין בסוד ג' מוחין דז"א הנקר' קדש באמת והם המאירים בג' מוחין דילה עתה ונמצא כי עתה בזו הסעודה של הלילה כיון שהיא מקבלת מג' מוחין דרישא דז"א אשר בסיומם הוא הפה דז"א ונמצאת המלכות נזונת ואוכלת ממה שבתוך פיו דז"א ועם היות שהיא עומד' עדיין למטה בנה"י דז"א עכ"ז משם מלמעלה יורדת אלי' ההארה והמזון הזה

ולכן נקר' סעודתא דמטרוניתא כי היא האוכלת הסעודה הזו והניזונת מתוך פיו דז"א:

ענין הג' סעודות דשבת. ואמנם ענין הג' סעודות דשבת אבארם לך עתה דרך כלל. דע כי ענין הסעודו' והאכילו' האלו הם סוד גדול ויתבאר לך ממה שהודעתיך כי כל בחי' זיווג נזכרו בסוד אכילה בסוד אכלה ומחתה פיה כו' והו' בחי' זווג העליון אשר בתוך הפה כמבואר אצלנו בהקדמ' ביאור אדרת האזינו. והנה בליל שבת מזדווגת המלכו' זיווג עליון בתוך פיה מינה ובה בסוד הלשון שבה שהוא יסוד המכריע בין הגרון לחיך שהם חו"ב שבה ומאכילה זו אנו אוכלים וניזונים בסעודת ליל שבת. ובסעודת שחרית דשבת אז ז"א מזדווג זיווג עליון בתוך פיו מיניה ובי' ע"ד הנז' ומשם אנו אוכלים בסעודה ההיא. ובסעוד' המנחה אז א"א עתיקא קדישא מזדווג זיווג עליון בתוך פיו מיניה וביה ע"ד הנז' ומשם אנו אוכלים וניזונים בסעודה ההיא. והנה ענין אכילת הסעודה וטחינתה ע"י ל"ב שיניים שבפה האדם נתבאר בסעוד' החול וע"ש. אח"כ תקיף השלחן

פ"א דרך צד ימין בשתיקה אבל מה שתכוין הוא זה כי בתפי' העמידה עלתה המלכו' בנה"י דז"א כנ"ל וזה היה בבחי' א"פ שלהם ועתה תכוין להמשיך אליה בחי' אור המקיף דנה"ידז"א אשר בויכולו הא' קבלה מא"פ שלהם כדוגמ' קבלת שבת בשדה שבתחילה בשדה עלתה בחיצוניו' נה"י דז"א אלא שהיה בבחי' אור פנימי של החיצוניות ההוא ואח"כ באתה לבית והקפת השלחן להמשיך אור המקיף של החיצוניו' הנה"י ואח"כ תקח בידך ב' אגודות הדס וכמ"ש רז"ל במ' שבת פ' במה מדליקין על ההוא גברא דרהיט ובידי' תרין מדאני אסא וראהו רשב"י ור"א בנו בצאתם מן המערה ואמרו חזי כמה ישראל זהירין במצות כו' וקחם בין ב' ידיך ימנית ושמאלית ותחברם יחד ותברך עליהם בורא עצי בשמים ואח"כ תריח בהם. ואח"כ תחזור להקיף בהם את השלחן פ"ב בשתיק' ותכוין עתה להמשיך אל המל' הארת אור המקיף של בחינת חג"ת ג' אמצעיו' דז"א אשר בויכולו הב' האירו במוחין שלה אלא שהיה מבחי' אור הפנימי שבהם מבחי' פנימיו' החג"ת ממש שהם בחי' הנשמות כנודע. ועתה היא בחי' אור המקיף שלהם מבחי' פנימיות החג"ת ממש שהם בחי' הנשמות ומשם מאירין עתה במוחין שלה ולכן הקפה הזאת הב' היא בהדס כי ההדס רומז בג' האבות כנודע. והם סוד חג"ת דז"א מבחי' אור המקי' כנז' ואמנם הכוונה שתכוין בעת שתריח בב' אגודות ההדס תתבאר למטה אחר ענין בהמ"ז דסעודת הלילה וע"ש כי שם נתבאר כוונתו. ואמנם היות' ב' אגודות הוא לרמוז אל זו"ן ולכן אחר שתריח בהם תאמר תיכף זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו לרמוז סוד זו"ן המתחברים יחד ונק' זכור ושמור כנז' במס' שבת שטעם ב' אגודות א' כנגד זכור וא' כנגד שמור. ודע כי פעם אחר שמעתי ממורי ז"ל כוונה אחרת וזו היא. כי בהקפה הא' תכוין כנגד אור המקיף של חג"ת דז"א המאיר באור מקיף דנה"י ובהקפה ב' תכוין כנגד או' מקיף דחב"ד ג' הראשו' דז"א

המאיר באור המקיף דנה"י והא' נראה יותר עיקר:

Publisher: Vilna, 1880 (Jerusalem Reprint)

Copyright © 2012 Early Modern Workshop